

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vocabularius iuris utriusque

[Speyer], Sept. 1478

[H]

[urn:nbn:de:bsz:31-313403](#)

Hab.

Albere significat diuersimode

put suū p̄priū significatū vel significatus aliud
q̄d̄uis mediū significare declarat v. g. Rest tua
est penes me et p̄mittis mihi stipulare eandē
habere licere significat q̄ dominiū iſtus reitral.
Ferē in me.l. stipulatio ista. s. h̄r. ff. de v. obli.

Et sic rei possesse sine traditiōe post dominium
queritor possidenti. s. interdu. insti. de re. dñi. Item ibi res tua nō
est penes me p̄mittis habere litera. significat q̄ dominiū trāfers
p̄ traditionē. l. traditionibz. C. s. pat. Item ibi p̄mittis rē alienā
habere licere re p̄seuerāte aliena nulla est stipulatio. l. stipulatio.
s. queſitum. ff. e. ti. quia in re aliena p̄missor nō potest oſtituere
ius dominiū. Si autem efficiat p̄missoris valet stipulatio ut ibidē
q̄ tūc potest facere vel cōſtituere ius dominiū. Tē ibi vendo tibi
rem alienā et p̄mitto tibi habere licere significat h̄re iure possel
fomis. l. h̄r. ff. de v. fig. Et hoc ex natura cōtract⁹ emptiōis d̄c
natura est q̄ sufficit rē trādere quāde res aliena est vendita. l. ex
empto. ff. de ac. emp.

Habere actionē est minus q̄ h̄re rem. Et hoc q̄. q̄ dicit melius

pignori incubere q̄ in pſonā agere. ff. de re iu. l. minus.
Habere tenere possidere. Un̄ hec tria v̄ba ponuntur in alio iſtru

mēto sic dñt exponi scz q̄ recipiēs habeat de iure teneat natura

liter et de facto possidat ciuiliter et de iure q̄ ciuilis possessio ē cā

querendi dominiū licet aliquando possessio sit tātum naturalis nō

ciuilis ut illa quam habet vasallus.

Habitacio est huit⁹ pſonal⁹ in habitāto oſtēs. Et oſtituē i do

mo aliena. vt nō. ff. de vſu. et habi. in ruh. Cū pactiōibz et stipula

tioibz vt. ff. de vſufru. ūcta. l. l. ff. de vſu. et habi. vel i vltima vō

lūtate. Differt tamē ab vſu et vſufructu. q̄ illa amittuntur nō vte

do vel capitis dīmūtiōe vt. ff. si vſufruct⁹ l. penul. s. Si c̄ habi

tatio aut nō nisi morte finit⁹. vt. l. si habitare. ff. de vſu. et ha. Tē

pt in habitator alijs vendere vel locare ius q̄d h̄z vt. l. q̄d atiq̄t⁹

C. de vſufruc. Sic et fructuarius et nō vſuari⁹ vt. ff. de vſu. et ha

bi. l. sed neq. vide sup hoc Azo. in sum. C. de vſu. de habi.

Hac q̄nq̄ denotat nō exclusionē sed inclusionsē vt in c. Ego em

eps d̄iūriū. Et sic sumit in iurāntis dicēdo. ab hac hora significat

em p̄ns tps cū fuet de h̄z p̄ Jo. an. i. c. i. d̄ ordi. ab epi. q̄ refig. epi.

Hastarij dicunt qui rem p̄ponūt venalē h̄asta supposita. Et di

cunē a noie hasta q̄d id m̄ est q̄ venditio vt no. C. de fi. instru. et

De lute hante fiscalis in rubro. l. x.

Hastari est rem pponi venalem hanta supposita. ita olim fuit
confuetudo.

he.

Hereditas est succelio in viuenterius ius quod defunctus habuit. ut
ff. de v. sig. al. nihil aliud est hereditas et. l. bonorum. e. t.
Hereditas abita est illa de qua heres se intromittit auctoritate
te pectoris pmo auctoritas pectoris no est necia & sola voluntas suffi-
cit ut insti. de here. q. & dif. s. Itē extraneo. Seco in petitio bono
rū possessoris ut ibi no. Et de abitione et repudiatione hereditatis
no. in. l. qui se patris. C. in liberis. ubi dñs catholiceus sic excludit.
Aut debens succedere pculit uba pntis tps indicatiui modi. aut
futuri tps. Si pntis tps. aut sine infinitu. Aut cū infinitu. si
fine. aut affirmatiue. ut adeo. et inducit aditione hereditatis. et
repudio inducit repudiatione. Aut negatiue scz no adeo no sum
heres. Et secō glo. et sali. no inducit repudiatio nisi interrogatio
pcesserit vel emimus pfixus sit tuc em iudicet. Si cū infinitio aut
affirmatiue. scz volo adire. volo esse heres. et inducit abitio. aut
negatiue et tuc aut voluntas pponit negationi. ut volo no esse
heres et inducit repudiatio. Similiter si dicit nolo ampli nolo un-
q; adire. pponendo negati; voluntati adiunctis talibus adibis tps
inducit repudiatio. Seco si dicat. Nolo nūc adire hereditate. Nā
sic no inducit q; intelligit fm naeturā adib; de his glo. in. l. i. s.
obseruari. C. de iura. ca. l. plurimū. ff. & acq. here. l. p here. s. i. e. t.
et. l. i. glo. fm. l. s. i. ea. C. q; accu. no pos. aut nullū adib; ē scz nolo
adire. tuc si emimus est pfixo inducit repudiatio. l. oes. ff. ad tre.
Si no est pfixo tuc tm cadit dictura deliberationi. vel psumpto. p
pter metis abiguitate et usq; ad annū possit deliberare. si futuri
tps. aut negatiua ut no adibo et ē repudiatio. q; suba aditiois ne
gat ex nūc put alias et sp in secā seclorū. aut affirmatiua ut abi-
bo. Et no inducit aditio de pnti fm catbo. non obstat q; vide p
statim adeat. eo q; strarioz ead est disciplina. ff. de pecu. l. pōpo-
nus. s. Si stipuler. Nā adibo et no adibo no sūt opposita vel stra-
ria. q; no adibo negat totū tps. q; adibo solū tps futurū dicit. et
excludit pns. ec sic est plus in negatiue q; in affirmatiue. Et ē da-
re med'um inter ista. Nec Catbo. idem ad pbandum hereditatis
aditione post lozam distinctione Cōclusit quēdā notabilē doctrī-
nam in ista singulari questione. Pon ago stra heredē debitoris
mei se negat se heredem coram iudice. Cōuincio eum habere an
nullū signatorū defuncti ille videns se dep̄tensū dic. q; uratus sum

annulū defuncti b' manib' dñi dū esset in agone. Querit an sit eos
victus ut heres vel an debeat pumiri ut fur. Cathe respōdet. Si
le erat filius heres scz fili⁹ tē tūc suiclus est factus. Si erat extra
neus tūc ut fur. l. si seruū. s. p̄tor et l. si extraneū. ff. de acc̄. heres.
Ratio quia filius ipso iure est heres. sed extrane⁹ nō aīquā ade
at hereditatem.

Hereditaria actio. Re. s. actio hereditaria.
Hereditas decurionū nauiculariorū. coartaliū militū. et fabricē
sium s̄m azo ēt s̄am. C. e. t̄. m rubri. et l. vlt. d̄. in qua qdā speci
ale ius obseruat̄ de quo nō ibidem.

Heres est ille qui succedit i vniuersi ius defuncti. l. cū heres. ff.
de diuer. et tya. p̄scrip. vel est dñs hereditatis qui fita dictio in
voluntariis. s. f. m̄ti. de herere. q̄ et diff. Sed in necessariis defertur
ipso iure hereditas.

Heredem instituere est aliquē post mortē suā loco suo in omni
bus b'nis suis dñm ostituere. Nam dicit̄ heres ab heros. dñs si
bi em̄ succedut̄ vniuersa bona defuncti et ad eū omoda et incōmo
da hereditaria redeut̄. Et p̄n̄ institui heredes ḡnaliter oēs et ac
cipe quidqđ a testatore eis relinquit̄ sive s̄p̄t fili⁹ extranei sive li
beri. sive serui testatoris vel alieni. sive patress familiias. sive impu
teres. sive p̄sona p̄iuata. sive ecclesia. sive vniuersitas. dñs exceptis
qui nō p̄n̄ institui heredes scz de portatus apter delictū in insulā
sive bannit⁹ p̄petuo. damnaſ⁹ in metallū. fodiendū vt. C. de her
est. l. i. collegiū illicitū nō approbatū vt. l. collegiū t̄. a. le. Ince
stus natus ex dānāto coitu. spuri⁹ testatoris. su⁹ accusat⁹ de
adulterio eū dño sua cōmissō. ab illa dñia institui nō p̄t hereticus
ap̄stata. M̄t̄r uolās ad sc̄bas nupcias infra tps luctus. i. in
fra annū post mortē p̄mi viri vt. C. de secū. nup. l. i. et l̄ de iure ci
vili. Qui sc̄ienē otrarit cū alij muliere ignorante secūdas nupcias
esse illicitas nō p̄t ab illa institui r̄c. et sūt diūsi heredes. Nam he
redes alij sūret necessarij. alij necessarij tm̄. alij volūcarij. alij legi
timi. alij legata. h. alij festamētarj. alij fideicomissarij.

Heres ab intestato est ille qui succedit in ius defuncti sine oī te
stamento et insti. de herere. q̄ ab intesta. deferunt̄.

Heres fideicomissari⁹ ē cui ex fidei cōmissō reliquit̄ est hereditas
dāda illi cui testator disponit̄ dscēdo sic. fidēi tue cōmittō vt l̄ des
illi. Et nō q̄ illa sūt desperata h̄ forte p̄ tāto d̄. heres fideicomis
sari⁹. q̄ fideicomissari⁹ loco heredis habet̄ vt insti. de fideicomis
herere. s. fūtuta. vt q̄dīrecte et imēdiatē ex testamento nihil cape
pt. q̄lis est spuri⁹ salē capiat ex fideicomissō h̄ ipē vere n̄ ē heres.

• cum sit rogatus a testatore hereditatem abire et postea de restituendo licet restitutio factam post semper heres maneat ut dicto
• s. restituta. Duo ergo heredes insolidū esse nō p̄t ut ff. cōmo.
• l. fi. et l. si ut certo. s. si duob; licet alij dicant strariuz vices q̄ ille
cui testator dari vel restitui hereditatem disposuit ut manifeste
colligitur ex s. Sed etiam id insti de si. cōmīs. hei. licet vba ibi po
fita videant iniquere opositum si inspiciantur

Heres legatarius est qui legatum accepit vel cui legatum fac
etum est. ut l. quotiens. C. de here. insti.

Heres legittimus est qui ex legē xii. tabulaq; alit ex iuris con
sti. etiam sine testamētq; succedit defuncto ut sunt agnati p̄xim i.
insti. de legit. ag. suc. n. prim.

Heres necessarius est su⁹ heres institutus in testamēto dñi sui
ab eo qui facultates suas habet suspectas ne possit ex ip̄is satisfac
ri creditoribus quibus est obligatus. adeo q̄ nō credit alienū he
reditatem suam adire si heredem eum instituerit. qui seruus he
res factus ideo necessarius dicitur heres quia siue velit siue nolit
cogitare suam hereditatem adire ut satisfaciat creditoribus. ut
insti. de here. qua. et dif. s. i. Et hoc verum nisi illi seruo tebeat si
deicommissaria libertas. l. is qui soluento ff. de here. insti. aut hoc
eo non faciat siue non audeat hereditatem eius nomine. potius
quam domini defuncti res hereditarie videntur ne defunct⁹ cō
tumelia quadam vel iniuria facta efficiatur dicendo q̄ res eius
venerentur.

Heres suis dicitur filius qui est in potestate patris tēpore mor
tis ipsius patris.

Heres domesticus dicitur qui est in potestate morientis tēpore mor
tis dū eū ali⁹ nō p̄cedit. Filio em̄ substitut⁹ et i. pt. te p̄ris exīte ne
pos ex eo q̄ in ptāte aui est su⁹ h̄es n̄ est isti. de here. q̄ et dif. s. sui
Heres substitut⁹ dicitur q̄ alij heredi instituto substituitur v. g.
Si testator ita dicat ille heres esto qui si nō velit vel nō possit esse
heres iste esto ei substitutus. Et hoc siue seco tercio vel q̄rto loco
alio in locū instituto deficiēte substituat. Nam sc̄dus d̄r omnis q̄
post p̄mū sequit̄ etiā si decim⁹ sit. ff. de vul. substi. in prim. put nō.
hosti. in fū. de testa. s. qđ si sit pfectus. v. dicitur institutio.

Heredes sui et legittini sūm̄ azo. de suis et legittimis heredib; appellan̄ qui in ptāte morientis fuerūt ut fili⁹ filia nepos neptis
ex nepote nat⁹ ex filio p̄natus p̄nata seu p̄nepos p̄neptis legit
timi et naturalis vel etiā legittimi tantū ut adoptiu

Heres testamētarij dicitur q̄ ex testamēto heredes scripti sunt.

Heretici tutores non sine tutores tenentur nisi quibusdam quasi
tutores inchoatois scilicet per defectum obmissum vel fidei heretici. insti. l. i.

Haustus est his hauriendi aqua de puto vicini cui eo multo nu-

re seruitutis ascribitur.

Hereticorum diuinitate dicuntur familie hereticorum. iudicium hereti-

tatis diuinitente. R. e. s. actio familie hereticorum.

Hereticus est qui falsa de fide opinione gemit vel primo in-

uenit sicut arrianus viatoleff. et alii similares.

Heresis grece ab electione dicitur eo quod quicunque enam opinionem
hereticam vel disciplinam sibi elegit putabatur esse meliorem et. x-

xiii. q. iii. heresis alias dicitur quasi divisione.

Hereticus dicitur in fide unde quicunque in fide dubitauerit frater
ad hereticum censetur. ut c. i. de heretico. Etiam pro heretico ha-
betur qui sceleriter hereticum non reuocat ut. e. ti. c. ii. Et secundum augustinum
qui certas opiniones nouas et pueras gemit vel sequitur gratia
alicuius trahitis omnes vel alicuius glorie vel principatus. Dicitur gemit
ut aliquis hereticus. ut arrius saeculi secundi. Et sequitur sicut qui
errorem illum imitatae putant legum. xxiii. q. iii. hereticus. Dicitur hereti-
cus quod perit sacramenta ecclesie sicut simoniacus. i. q. i. eos. Ita facie
scripture puerus intellector. xxiii. q. iii. hereticus. ubi dicitur quicunque scriptu-
ra aliter intelligit quod sensus propriandi flagitat. Scripta est li-
cet ab ecclesia non recesserit nisi hereticus appellari potest. Ita omnis
excommunicatus. i. q. i. q. dicitur. Ita romane ecclesie publicus ini-
niator. xxiii. dicitur. omnis. Item qui aliter sentit de articulis fidei quam
romana ecclesia. xxiii. q. i. hoc est fides.

Heres vel heres grece item est quod dominus latine.

Herofus dicitur cui os olet ut. l. c. clauis. s. is cui. ff. de edilito edidit.

Ho

Homagium est idem quod fidelitas. tunc spe. e. ti. m. li. de febo. ponit illaz
driaz quod homagium est de vijs quod ad trahit puerum. Et ideo pro pueris
bus indignum est ut quis homagium facere possit. Fidelitas tunc pro spi-
ritualibus probatur. quod plati bene probant fidelitatem ut in. c. antiqua dicitur.
Vel sic potest describi homagium est quedam astrictione seruitu-
ris liberis hominis facta domino suo pro protectione vel petitione siue sti-
puatione promittente libero hominem domino suo fidelitatem et co-
stituente se dominum vel vasallum suum. Et sic in aliquibus parti-
bus hoc modo ille qui facit homagium coram domino suo fredit
genua sua tenens manus suas coniunctas simpliciter inter manus
domini iurandum de fidelitate prestans. Et mutuo se in signum
fidelitatis osculantur. Cujus forma posuitur in aliis febo. de no. fi. for-

c. est et alia. scz. post rub. illā de for. fidelis. Ad idem facit de iuriū.
c. ego. n. et. lxiiij. di. cū dñō. Et hosti. ponit eā in sū. de feu. s. qd fit
fidelitas. et qdler sit facienda. Ex dictis homagiū describi pōt sūm
formā. Est qn aliquis flexis genuis iunctis manib⁹ intē man⁹ dñi
positis. aliquid pmittit qd p spūalib⁹ fieri non debet de qd de accu
venies de filio. ex diligē. de excess. p̄la. Graue. de re iudi. c. fi. est
aut homagiū multiplex sūm spe. v. qd. Illud dā est legiū quoddāz
nō est legiū quoddā ebīctale quoddā decretale. rē. de quib⁹.

Homagiū decretale vale est. Nā heres hominis mei qd cū de cō
fuetudine possit infēudari et p̄cōlēquēs in homagiū succēdere de
bet infra certū tpus me in dominū agnoscere et fidelitatē mīhi p̄
stare. et ego teneor eū rōne talis feudi in hominē recipere. Et in re
cipiendo videor sibi ius feudi decernere ap̄ter qd dīci p̄t homagiū
decretale. sicut etiā bonoz possēssio decretalē qd ius mīhi tribuit
sicut et talis bonoz possēssio. scz. si null⁹ fit p̄ximior. Et ideo in cu
ria francie semp recipiuntur fidelitatis et homagia alterius sal
uo nre. Quod autem in ytalia et alibi vocatur vasallagium in frā
cia vocatur homagium. Etiam dicitur hominum. c. veritatis. S
iureiū. L. Feiunt tamē qd hominū est quando iuratur alicui fide
litas nemine excepto. Sed vasallicū sup̄ioce excepto scz. impato
re de hoc optima glo. in verbo homoz ligias cle. pastoralis de re
iudi. vbi etiam dicitur qd quis nō potest esse ligius duoz sī bñ li
giius. vniq; et vasall⁹ alterius vel vasall⁹ plurīu. Et sic homagium
potest dici hominis ligium.

Homagiū edictale est sicut bonoz possēssio edictalis. Vñ sūm
spe. ibidem Homagiū edictale sive hereditariū eit qd alijs habz
eoip̄o qd est heres. Nā eoip̄o qd adit hereditatē hominis mei p̄lo
nā eius rep̄ntat. Et vide hominis homagiū subisse. Et tale homa
giū potest finiri tpe si dñō placebit qd si dñō nō plāceret nō fme
ret. Etiā si vasallus vellet bonis feudalib⁹ cedē. p̄mo ageret cōt
ip̄m ut eū in dñm agnoscet et hoc ex otumelia sua. Vnde puni
re debet ne iniūtus osequat̄ impiunitatē qd esse nō debet p̄ qd. ff.
de nego. ges. s. hereditaria. S. ideo possum euz cogere ut subeat
homagiū decretale et etiam qd plus tribuat ei in effectu qnā edi
tale.

Homagium legiū est sūm spe. ibidem quod fit impatorii vel re
gi nullius alterius fidelitate salua. Illud autē qd fit alijs nō di
citur legiū. qd fit vñ iuratur salua impatoria vel regia fidelitate
Multi enim putant homagium legiu m̄esse quādo vasallus mit
tit manus suas in manus domini et sibi homagiū fac et fidelitatē

mittit et ab eo ab osculo recipit. Quod non est verum et etiam ibidem dicit Spe. Sed ut ipse dicit tunc alii ponunt quod duplex est homagium. homagium legium in quo nullus recipit quantum ad verba. sed quantum ad mentem. Et aliqui quod summa et generaliter habent autoritatem et iurisdictionem puta imperator vel rex intelligunt excepti tecum. Item ubi ponitur legium. s. et. j. habent aliqui legium.

Homagium non legium est quoniam aliquid exceptum puta facio eis homagium excepta fidelitate pro domino meo tali legio teneor vel salvo et possim cum voluero dominum legium misericordie ostendere vel salvo quia nolo tibi obtra talem iurare. Sed dictum proximum est verius secundum spe. licet hoc ultimum designatum omnibus usus appetat et secundum ultimum modum sequitur per totum et illo videtur spe de homagio legio. vide. s. fedum legium.

Homo legius vel ligatus secundum spe. ibidem sicut dominus suo ligatus vel quasi legalitate omnes. Unde rex scilicet homo ligatus romane iudicis et in ecclesiasticalis pastoralis de re iudi. palle. post mediun in s. rufus.

ubi gloriosus. notabilis. Et omnis homo ligatus est vasallus et non eccliesie.

Homicidium de hominis occidio ab homine facta. et dicitur quasi hominis cedidum ab homine et cedo secundum Goff. in s. e. l. et hosti. et i. o. an. et spe. Et est duplex voluntarium et casuale. unde causale. non est impunitandum quod ad ordinum susceptionem. et si omnes causis non pruidit et opam rei licite detinet. o. quibuscumque. c. sicut e. t. et. Etiam committitur homicidium facto coniugio percepto et defensione. c. sicut dignum. e. t. s. glo. notabilis et homicidij causam dominum et homicida pari pena sunt ferendi. c. t. s. suscepimus et c. tua nos. Ille enim est homicida qui offensus est et qui fratrem odit vel ei detrahit. de pe. di. s. piculose. et c. hominibus. Si autem homicidium suum ex quodam iurisdictione spirituali. viij modis primo per detractores et odientes eos iniquitate oppositione et iniusticiam facientes. fratribus infideles persuadentes. tecum. c. homicidio. r. p. pal. c. omnis inictas. et c. moli. e. di. Et generaliter omnis iniquus motus ab nocendis fratribus in homicidiis genere deputatur. Item homicida censetur. c. t. p. necessitatis proximis alimeta negat. lxxv. dis. pasce. Corpore homicidium est hominis pemptio corporaliter. Et fit dupliciter id est lingua. et factio. Lingua tripliciter percepto coniugio defensione. l. di. Si quis viduus. Et c. piculose palle. factio quadrupliciter iusticia recessitate caru et voluntate.

Honestas iusticie publice id est constitutions ecclesie facte propter publicam honestatem. Judicavit enim ecclesia esse honestum ut nunquam consanguineus duceret sponsam consanguinem sui vivi vel mortui secundum archi. de sponsa. c. s. li. v. de hac honestate vide in e. audientiam. et c. sponsam de sponsa. et ma. ubi p. doc.

Honoraria dicunt p̄m̄ia legatoꝝ seu abuocatoꝝ. i. s. in hono-
rariis. ff. de va. et extor. cogni. Re q̄. legatus.

Mortamur aliquā importat mandatū necessitat̄. Et sic p̄ ipsū
confertur iurisdictō. c. quia iudicāte de rescrīp. t. c. i. de testa. t. c.
mortamur. iii. g. i. Idem de v̄bo rogam⁹. x. q. iii. rogo.

Mostiarus oīm̄ in v̄se. testamēt̄ id erat qd̄ ianitor. vt. xx.
vi. Cleros.

Mospitaliū rectores qui p̄ficiēt quō se tenere debeant no. bene
in cle. quia contingit dōrēli. domi.

Hū

Humanus. i. secularis. i. dī. c. xiiij. q. iiij. qui diuinis et humanis. S.
testa. cum esses. Item idē est qd̄ humil. i. dī. eos. xxiiij. q. i. si quis
debet et habeat in regula semel deo etiā de re. iūl. li. vi.

Humilitas seu humiliatio. No. archi. xxij. q. iiij. cū humiliatis.
vñ humilitas est v̄tus q̄ homo verissima ognitōe sibi vilescit de q̄
glo. optima in v̄bo humiliatis et est glo. si. in cle. p̄ de reli. domi.
que nūlta ppulera pom̄ de humiliat̄. vñ melior est in malis fa-
ctis humili. confessio q̄ in bonis sup̄ba gloriat̄. xi. q. iiij. c. iniustū
in si. Item humiliitas hominib⁹ non p̄d̄esset si cotumacib⁹ nō no-
ceret de post. p. c. i. in si.

Humiliati sunt quidā religiosi qui fuerūt condemnati ab ecclē-
sia per lucium papā qui noluerūt iurare et postea tpe clemētis re-
cepti sunt ab ecclēsia q̄ se correxerunt et iurāt qm̄ expedit. no. m. c.
olim causam de resti. spo. Et tantū de. D.

Actus Re. i. lex rodia de lactu.

Iconomus dr ille cui ecclēstica res gubernā-
da mandat. vt. C. de sacrosā. ec. l. iubem⁹ circa
pn. lxxxix. dī. quāniam in quā h̄ibidam et glo. iii.
c. impator. de iura. calū. vbi nō. dīa p̄ doc. mē
yconomū finticū et p̄curatorē t acto:ē que ibi
fm̄ glo. in lala significatōn. Item signit. De q̄ due glo. notabiles
una in. c. si quis erg. a. ii. q. viij. Alia in. c. quomā. xvij. q. viij. et ha-
betur. x. q. ii. si yconomus.

Tactura est damnū vel p̄iculū qd̄ quis patiē quando immen-
te tempestate bona p̄icunē in mare ad exonerandū nques. t ita
capiē ḡpe. Sed large potest capi p̄ quocūq̄ damno alicui p̄ vio-
lentiā illato vñdecūq̄ p̄ueniat. Vel dicit̄ lesio facta cū lapide vel
ligno Re. etiā q̄. lex rodia